

# Sluga Božji Fra Alekса Benigar

Bilten Vicepostulature • God. XIII. • Studeni 2017.



fra Bonaventura Duda  
(1924. - 2017.)

# SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA..... 2

KRATKI ŽIVOTOPIS SLUGE  
BOŽJEGA..... 4

FRA BONAVENTURA DUDA  
- SVJEDOK SVETOSTI  
SLUGE BOŽJEGA..... 6

TRAJNO NAPREDOVANJE  
NA PUTU KRŠĆANSKOG  
SAVRŠENSTVA..... 10

BLAŽENA DJEVICA MARIJA  
SIROMAŠNA..... 12

POTREBA MOLITVE..... 14

KRIST - UZOR KRŠĆANSKOG  
SAVRŠENSTVA..... 16

BLAŽENI SALVATOR LILLI..... 18

BLAŽENA DJEVICA MARIJA  
- PUNA MILOSTI..... 20

MISIJSKI ŽAR SLUGE BOŽJEGA..... 22

# RIJEČ UREDNIKA



*Poštovani čitatelji!*

Osnovni je zadatak svih redovnika da neprestanim marom njeđuju duh molitve i samu molitvu, crpeći iz pravih izvora kršćanske duhovnosti. Osim toga, njihova je služba da u duhu Crkve srcem i ustima slave svetu liturgiju, osobito presveto otajstvo euharistije, i iz tog najbogatijeg izvora hrane svoj duhovni život (usp. *Perfectae caritatis*, br. 6). Sluga Božji Aleksa Benigar svim se srcem predao takvom služenju Bogu u zajednici Crkve i Franjevačkog reda. Na taj se način ne samo osobno posvećivao nego je posvećivao i sve one koji su htjeli od njega učiti promatrajući njegov primjer, nadahnjujući se na njegovom duhovnom životu te prihvatajući njezine savjete i upute.

Među svjedočeknjegove svetosti ubrajamo na poseban način fra Bonaventuru Dudu, koji je blago u Gospodinu preminuo 3. kolovoza ove godine, dan nakon svetkovine Blažene Djevice Marije Andeoske. On je bio



najveći promicatelj primjera svetosti i duhovnosti sluge Božjega. Dugi niz godina trudio se oko prikupljanja i sistematiziranja njegovih spisa i osobne dokumentacije te službenog pokretanja kauze. Čitava Crkva u Hrvata dužuje mu veliku zahvalnost na njegovoj oduševljenosti Bogom i Božjim stvarima, kao i na velikoj jednostavnosti, poniznosti i skromnosti. Ostat će zapamćen kao ugledni bibličar, prevoditelj Svetoga pisma, profesor teologije, pisac, propovjednik, isповједnik... Već je puno toga spomenuto i napisano o njemu na različitim mjestima i u različitim prigodama, a pisat će se i nadalje budući da je njegov lik duboko utisnut u srca mnogih koji su ga promatrali i slušali, koji su u njemu prepoznavali snažno djelovanje Božje milosti. U našem biltenu, iz njegova bogatog i plodnog života na različitim područjima, izdvojiti ćemo njegovo poznanstvo s našim slugom Božjim i rad na njegovoju kauzi.

Sluga Božji snažno je težio prema kršćanskom savršenstvu. Uzor prema kojemu je bio usmjeren jest Isus Krist, jer je u njemu punina svakog savršenstva. I mi ćemo se Kristu suočiti ako ga budemo stavljali pred oči svojega duha, njemu se molili i zahvaljivali mu. On je jedini put našega posvećenja. Njime moramo ići i nikada ne sustati jer samo trajnim napredovanjem možemo postići svrhu svojega života koja se nalazi u Bogu. Sluga je Božji o tome poučavao ne samo svojim djelima i nači-

nom života nego i svojim spisima. Iz njegovih spisa izdvojili smo nekoliko misli i poticaja koji će nam pomoći na putu duhovnoga rasta.

Franjevačka duhovnost ima vrlo naglašenu marijansku crtu. Isusa Krista ne možemo promatrati odvojeno od njegove Presvete Majke, kao što svjedoči i sveti Franjo. Djevica Marija prošla je putem siromaštva na ovoj zemlji, sjedinjujući se u tome sa svojim Sinom, te je stoga bila i jest *puna milosti*. Nju štujemo kao Majku milosti jer nam je darovala izvor svake milosti i blagoslova: Isusa Krista.

Uz misli fra Alekse o potrebi molitve na str. 14-15 nalazi se slika sv. Franje Asiškog, djelo Celestina Medovića iz crkve sv. Franje u Zagrebu.

Franjevački je red bogat mučenicima, tim povlaštenim svjedocima snage koju Bog daje svojim izabranicima. I fra Aleksa se divio mučenicima i želio ih je naslijedovati. U ovome biltenu prikazujemo primjer bl. Salvatora Lillija.

Donosimo i homiliju p. Božidara Nagya koju je održao na spomen smrti sluge Božjega prošle godine. U njoj nam iznosi sjećanja na svoje susrete s njime te prikazuje njegov misijski žar koji proizlazi iz želje da najvjesti Krista onima koji ga još nisu imali milost upoznati.

Neka nam primjer sluge Božjega bude snažan poticaj kako bismo rasli u duhovnom životu i jačali se u svim krepostima.



# KRATKI ŽIVOTOPIS SLUGE BOŽJEGA

**S**luga Božji o. Aleksa Benigar rodio se u Zagrebu 28. siječnja 1893. godine na spomen sv. Franje Saleškog na čije je ime kršten. Umro je u Rimu na svetkovinu Svih svetih 1988. u 96. godini života. Pokopan je 7. studenoga 1988. u franjevačkoj grobnici na Mirogoju u Zagrebu. Za sobom je ostavio glas svetosti. Postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim službeno je otvoren 9. lipnja 2006.

U Red manje braće u Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda stupio je uoči Male Gospe 1907. godine u samostanu na Trsatu. Nakon studija teologije u Njemačkoj i u Zagrebu, za svećenika ga je zaredio 30. lipnja 1915. zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer. Studirao je na Papinskom orijentalnom institutu u Rimu gdje je doktorirao godine 1929. U domovini se istaknuo kao vrsni odgojitelj franjevačkih klerika u Zagrebu a djelovao je i u Varaždinu i na Trsatu. Krajem 1929. godine oputovao je za misionara u Kinu. U Hankowu je bio profesor teologije i duhovnik u Regionalnom sjemeništu, a povremeno je bio i magister klerika i novaka u obližnjem franjevačkom samosta-

nu. Tako je sudjelovao u formaciji stotina mladih kineskih i redovničkih i biskupijskih svećenika koji će kroz teško suslijedno vrijeme ponijeti na leđima život Crkve Božje u Kini, a nemali će njihov broj i mučenički posvjedočiti svoju vjeru. U siječnju 1954. protjeran je iz Kine, među posljednjim europskim misionarima. Dolazi u Rim gdje je ubrzo namješten u *Međunarodnom kollegiju sv. Antuna* gdje živi i djeluje i do dvjesto franjevaca. Bio je jedanaest godina duhovnik franjevačkih postdiplomaca i duge je sate ispovijedao u bazilikama sv. Antuna i sv. Ivana Lateranskog. Bio je traženi isповједnik i duhovni vođa posvećenih i svećeničkih duša. *Kongregacija za kauze svetaca* povjeravala mu je, kao iskusnom i uglednom duhovniku i teologu, prosudbe kandidata za svetost, među njima i za današnjega sveca papu Ivana XXIII.

Najznačajnija su mu ova teološka djela: *Liturgia Romana*, *Theologia spiritualis* i *Alojzije Stepinac - hrvatski kardinal*. Posmrtno su mu objavljena djela *Mudrost križa*, *Nazaretska Djevica*, *U domovini Isusa Krista* i *Sveto evanđelje po Marku* – du-





*hovna razmatranja.* Ostavio je mnogo duhovnih napisu na hrvatskom, latinskom i talijanskom jeziku. Bio je vrlo učen, jasan u savjetima, neumoran svjedok ljubavi. Sve je duhovno izgrađivao velikodušnom raspoloživošću i uvjerljivim svjedočenjem franjevačkoga života. Osvajalo ga je otajstvo Kristova žrtvenog sebedarja. U svom Dnevniku zapisao je:

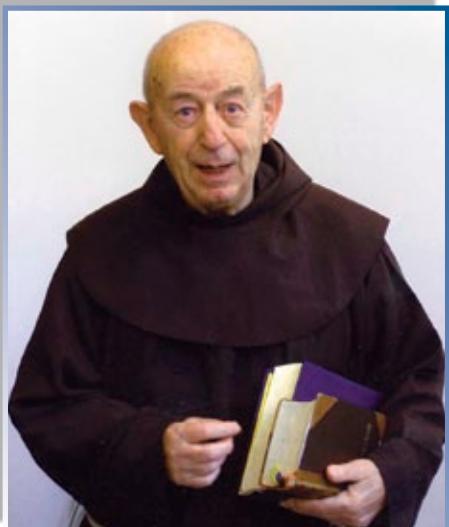
"Moja je životna zadaća kao franjevca siromašnoga Krista, koji je samoga sebe ispraznio, prikazivati te njegovu zemaljsku egzistenciju u sebi produžiti."

Sluga Božji Alekša Benigar bio je pravi čovjek Božji: kao franjevac, svećenik, misionar, pisac dubokog duhovnoga života, izvrstan učitelj teologije, uzoran odgojitelj kandidata za svećeništvo i duhovnik, umjetnik dobre ophodnje sa svojom subraćom, pokornik i čovjek molitve, revan i ustrajan.

Prema riječima sv. Pavla, želio je istrošiti svoj život "na hvalu slave Božje milosti" (Ef 1,6). Njegovi zemni ostaci preneseni su 28. rujna 2007. g. u kriptu franjevačke crkve u Zagrebu na Kaptolu gdje mnogi vjernici mole za njegov zagovor.



# FRA BONAVENTURA DUDA - SVJEDOK SVETOSTI SLUGE BOŽJEGA



**S**luga Božji Aleksa Benigar, kao čovjek Božji, ostavio je dubok i snažan trag u životima mnogih ljudi, a to na osobit način možemo reći za fra Bonaventuru Dudu. Ovdje ćemo kratko prikazati njihovo poznanstvo i rad fra Bonaventure u kauzi fra Alekse.

Oni su se osobno upoznali u svibnju 1954. g. Obojica su tada došla u Kolegij sv. Antuna u Rimu: fra Aleksa iz Kine a fra Bonaventura iz Hrvatske. Kroz tri godine svoga boravka u Rimu fra Bonaventura se osobno uvjerio u duhovnu i asketsku veličinu fra Alek-

se o kojoj je već ranije puno slušao od braće u Provinciji.

G. 1954. u Rimu su bile veličanstvene ceremonije kanonizacija i beatifikacija pape Pija X., Dominika Savija, Marije Pallotte i bl. Placida. Rado su zajedno odlazili u baziliku sv. Petra. Te su kanonizacije i beatifikacije u njima snažile želju da se žar svetosti zapali i u njihovoj domovini (usp. C. Sersale - B. Duda, *P. Alessio Benigar, un'autobiografia postuma*, Roma, 1993., str. 328).

U njihovim svakodnevnim susretima, koji su se obično odvijali nakon ručka i nakon večere, fra Aleksa je na jednostavan način iznosio svoja sjećanja koja su mu snažno ostala u srcu. Rado je govorio o različitim pothvatima poduzetim radi Kraljevstva Božjega, kako u domovini tako u Kini. Često je i sam bio sudionikom tih događaja ali bi samo s malo riječi spomenuo svoju ulogu u njima. Fra Bonaventura je u tim razgovorima saznao i da je fra Aleksa slovenskog podrijetla ali da Hrvatsku smatra svojom domovinom.

U Kini je fra Aleksa bio boravio s talijanskim franjevcima pa u Rimu nije



imao nikakvih poteškoća s talijanskim jezikom. Odlično je govorio i latinski jezik, a dobro je govorio i njemački još od vremena studiranja u Njemačkoj. Od mladosti je govorio i slovenski jezik koji je, iz sasvim razumljivih

razloga, u vrijeme nakon njegova povratka iz Kine zvučao pomalo arhaično. Budući da je bio prepoznat kao duboko duhovna osoba često je bio pozivan da drži duhovne vježbe i duhovne nagovore redovnicima i redovnicama. Najčešće ih je vodio na talijanskom ali po potrebi i na drugim jezicima. Taj duhovni autoritet snažno se dojmio fra Bonaventuru.

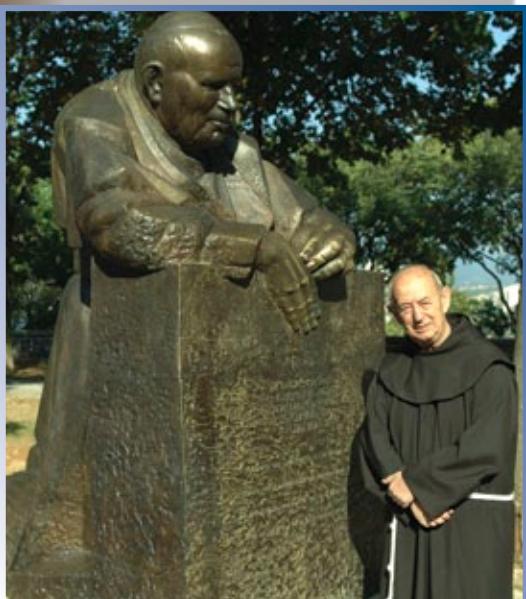
Fra Bonaventura je zamjećivao veliko poštovanje franjevačke braće prema fra Aleksi zbog dubokog duhovnog života, marljivosti i susretljivosti prema svakome. On bilježi i sljedeća dva svjedočanstva. G. 1954. fra Aleksa je pomagao fra Miji Brleku, crkvenom pravniku, u priređivanju marijanske izložbe budući da je tu godinu papa Pijo XII. proglašio marijanskom godinom. Radilo se o vrlo zahtjevnom poslu. Fra Mijo je jednom rekao o fra Aleksi: »Dosta mi je da ga vidim po red sebe, toliko je dobar. Tada mogu raditi danju i noću.«

Generalni delegat Reda manje braće za Istok fra Alfonz Schnusenberg jednom je izrazio želju generalnom definitoru Reda fra Inocentu Zrinskom



da bi fra Aleksa bio poslan u Japan gdje misionarski rad braće franjevaca donosi velike plodove. Fra Inocent se začudio toj želji: »Kako bi vam on mogao koristiti u Japanu kad ne zna japanski jezik?« Odgovor je bio znakovit: »Bilo bi mi dovoljno da ga moji misionari mogu promatrati« (usp. *P. Alessio*, str. 312-316).

Liječnici u Rimu savjetovali su fra Bonaventuri da se zbog zdravstvenih poteškoća vrati u Provinciju bojeći se da će mu daljnje studiranje donijeti još više poteškoća: »U Provinciju! Više vrijedi zdrav magarac nego bolestan teolog«. No, sluga Božji savjetovao mu je da ne posluša liječnike: »Ne! Odi malo u Asiz, odmori se, a onda se upiši na Papinski biblijski institut« (usp. *Govor Marija Cifraka na sprovodu fra Bonaventure Dude*). Fra Aleksa je već tada bio svjestan velikog jačanja znanstvenog proučavanja Svetoga pisma i duhovne obnove utemeljene na njemu u nadolazećim desetljećima i taj je njegov savjet imao providnosno značenje za čitavu Crkvu u Hrvata. Fra Bonaventura je kasnije postigao biblijski licencijat te je cijelo-



ga života osjećao veliku zahvalnost fra Aleksi na danom savjetu.

I nakon povratka fra Bonaventure u Zagreb 1957. g. povremeno su se susretali kad bi fra Aleksi dolazio u Zagreb i kad bi fra Bonaventura odlazio u Rim, osobito u službi vicepostulatora u kauzi fra Vendelina Vošnjaka. Naime, fra Aleksi se nakon dolaska u Rim snažno zauzimao kod braće u Provinciji da se pokrenu postupci koji su potreбni za kauzu fra Vendelina te se osobno susretao s generalnim postulatom Reda radi primanja savjeta i uputa. Znao je poticati braću da se više angažiraju kad bi mu se činilo da presporo rade. Entuzijazam koji je fra Bonaventura pokazivao za njegovo nastojanje oko promicanja te kauze potvrđivao mu je da je na pravom putu (usp. *P. Alessio*, str. 384).

U lipnju 1959. fra Aleksi je poslao fra Bonaventuri primjerak svoje knjige *Theologia spiritualis*, prvo izdanje koje

je objavljeno 1958. g. u Sapporu u Japanu. To je bio jedini primjerak koji je ostao u njegovoj sobi. Budući da se fra Aleksi tada spremao na hodočašće u Svetu zemlju pa bi taj primjerak bio nekorišten u njegovoj sobi, poslao ga je fra Bonaventuri kako bi ga koristio on ili netko drugi. Također mu u pismu zahvaljuje što mu je pomogao „izbrusiti“ u njoj definiciju duhovne teologije te ga moli da primi taj primjerak u istom duhu u kojem ga je on, fra Aleksi, njemu poslao i posvetio (usp. *P. Alessio*, str. 358).

Nakon smrti fra Alekse, fra Bonaventura se, iz zahvalnosti ali i velikog poštovanja prema njegovu redovničkom i svećeničkom liku, posvetio uređivanju arhiva sluge Božjega sa svrhom pokretanja njegove kauze. Snažno ga je na to poticala Aleksina svetost. Napisao je: »O. Aleksa tijekom čitavog svojeg života nije se zadržavao samo na proučavanju kršćanskog nauka o svetosti, nije samo pisao učene traktate o tome, nego se trudio kako bi sam mogao ostvariti ono što je učio i priopćivao drugima« (*P. Alessio*, str. 362).

Nakon smrti fra Alekse njegova soba ostala je gotovo praznom. Činilo se da će se, zbog oskudnosti pisanih tragova o njegovu životu, nailaziti na velike poteškoće u eventualnoj kauzi. Međutim, pokazalo se kroz daljnje godine da je ostalo sačuvano više od tisuću njegovih pisama upućenih braći franjevcima i njegovoj obitelji. Toličko je bilo poštovanje prema njemu da se ta pisma nisu bacala nakon što bi se

bila pročitala, kao što se to čini s većinom pisama, nego su se vrlo brižljivo čuvala. Njih je fra Bonaventura prikupio, sistematizirao, svako od njih po nekoliko puta pročitao. Prikupio je i tiskana djela fra Alekse, kao i njegove različite rukopise s duhovnim nagovorima, komentarima na evandelja i psalme te drugo.

Na temelju prikupljenoga fra Bonaventura je zajedno sa s. Celinom Sersale sastavio veliko djelo *P. Alessio Benigar ofm, un'autobiografia postuma*, Roma, 1993. U uvodu djela je istaknuto kako se fra Alekse, vidjevši veliku pozornost neke svoje franjevačke subraće za njegove rukopise, u svojoj poniznosti ovako izrazio: »Neće pronaći ništa!« I doista, u njegovoj sobi nakon njegove smrti nije se moglo pronaći gotovo ništa. Međutim, bilo je sačuvano više od tisuću njegovih pisama pa su fra Bonaventura i s. Celina Sersale na temelju njih i drugih spisa fra Alekse mogli sastaviti spomenutu knjigu. U njoj je, i u svrhu kauze, prikazana neka vrsta autobiografije sluge Božjega, u kojoj su istaknuti i osnovni vidovi njegove duhovnosti.

G. 1993. Glas Koncila objavio je II. popravljeno i prošireno izdanje djeła Alekse Benigara *Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal*. Na kraju knjige fra Bonaventura je napisao prikaz o piscu knjige i njezinu nastanku.

Fra Bonaventura je sudjelovao i u organizaciji simpozija o fra Aleksi na franjevačkom učilištu Antonianum u Rimu koji je održan u veljači 1996. g.

Na tom su simpoziju sudjelovali poznavatelji fra Alekse, njih dvadeset i četvorica. Fra Bonaventura je održao predavanje *Staurosofska misao kao središnja jezgra duhovnosti i osobnosti o. Alekse Benigara*. Priredio je hrvatsko izdanje zbornika: *Osobnost i duhovnost sluge Božjega o. Alekse Benigara franjevca (1893. - 1988.)*, KS, Zagreb, 2004.

Nakon što je na temelju djela *P. Alessio Benigar ofm, un'autobiografia postuma* Mario Sgarbossa sastavio životopis na talijanskom jeziku *Per amore della Cina* (nije objavljen), fra Bonaventura se potruđio prevesti ga i napisati pogovor te je objavljen 2002. g. u Zagrebu u izdanju Kršćanske sadaštvo pod naslovom *Zagrepčanin o. Alekse Benigar, franjevac, misionar u Kini*.

Godine 2005. Biblioteka Brat Franjo izdala je u Zagrebu Aleksino djelo *U domovini Isusa Krista* kojemu je fra Bonaventura napisao pogovor.

Zahvaljujemo fra Bonaventuri na višedesetljetnom intenzivnom radu na kauzi našeg sluge Božjega. Čini se kako je ta njegova djelatnost manje poznata od djelatnosti na drugim područjima jer se tome posvećivao ponajviše u skrovitosti svoje redovničke sobe. Ipak, ne možemo dobro poznavati fra Bonaventuru bez uvida u rad na toj kauzi. Kauza je najvećim djelom njegova zasluga. Neka ga dobri Bog na tome nagradi, a mi nastavimo njegovo djelo kako bismo težili prema svetosti po primjeru Alekse Benigara.



NA IZVORU CRKVENIH OTACA

# TRAJNO NAPREDOVANJE NA PUTU KRŠĆANSKOG SAVRŠENSTVA

**F**ra Alekса Benigar sav je svoj život usmjerio prema stjecanju kršćanskog savršenstva. U tome nastojanju bio je neumoran jer je znao da, koliko god napredovao, ideal na koji ga Gospodin poziva još je daleko od njega. Primjenjivao je na sebe poticaj svetog oca Franje:

*Počnimo, braćo, služiti Gospodinu, Bogu svome, jer smo do sada malo napredovali* (Sv. Bonaventura, *Veći životopis sv. Franje, u: Franjevački izvori, VFZ, 2012.*, str. 988).

Takav stav nije pokazatelj samo poniznosti nego i priznanja istine o sebi. Nemojmo si umisljati svoju veličinu. Sve što je u nama dobro dolazi od Gospodina; on je jedini velik a mi smo njegovi neznatni sluge koji vrše volju njegovu.

No, što je kršćansko savršenstvo? Teolozi donose njegove različite definicije pa i u djelima našeg sluge Božjega nalazimo više njih. Primjerice, fra Alekса poučava da je ono *dinamičan, uzvišen i plemenit hod Kristovom snagom u kojem duša, zanosom ljubavi te velikodušnom, gorućom i herojskom voljom, nasljeđujući Krista, pristupa Bogu i suočišava mu se*. Put njegova stjecanja jest trajno *uzdizanje čovjeka u nadnaravnu stvarnost djelovanjem posvećujuće milosti dok svi ne*

*prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove* (usp. *Theologia spiritualis*, Roma, 1964., str. 7-9; Ef 4, 13). Do njega se dolazi molitvom, pokorom i samosvladavanjem, činjenjem djela milosrđa, savjesnim vršenjem Božje volje, izbjegavanjem svake svjetovne ispravnosti.

Nastojanje oko savršenstva poglavito se sastoјi u vježbanju uma i volje. Umom si jasno trebamo *predočavati* što je kršćansko savršenstvo koje smo odabrali za svoj oblik života (to na osobit način činimo u razmatranju), a volja nas treba *pokretati* da težimo prema savršenstvu i da ga želimo svom snagom. Ne možemo željeti ono što ne poznajemo: što dulje i snažnije svojim duhom promatramo Krista, u kojem je punina svakog savršenstva, to će jača u nama biti njegova spoznaja koja će nas jačanjem svetih želja na koncu i dovesti do savršenstva.

Samim prisiljavanjem sebe da nešto učinimo nećemo puno postići ako si trajno ne posjećujemo što time želimo postići, ako nam trajno pred očima nije svrha prema kojoj težimo svladavanjem i usmjeravanjem svoje volje, ako nadnaravnim motivima ne „hranimo” svoju volju (usp. *Theologia spiritualis*, str. 987-988).





◊ Francisco de Zurbarán,  
Sv. Antun opat

Kad govorи o potrebi ustrajnosti, to jest stalnosti volje, na putu kršćanskoga savršenstva, fra Aleksа se poziva na crkvene oce. Primjerice, navodi kako je sv. Antun opat, otac redovništva, poučavao svoje učenike, prema svjedočanstvu sv. Atanazija:

*Ono što treba biti zajedničko svakom našem vježbanju jest da od započetog ne odustanemo, da zbog klonulosti duha ne izgubimo što smo do tad postigli niti da pomislimo kako već dovoljno dugo činimo askezu: štoviše, svakodnevnim započinjanjem povećavamo revnost.*

Sv. Antun opat veliki je učitelj kršćanskog savršenstva koje je sastoji u udaljavanju od ovoga svijeta i svjetovnih vrednota te u približavanju Bogu molitvom i pokorom u samoći i siromaštvu. Njegov primjer privukao je

mnoge da ga slijede i tako je postao izvorom duhovnog bogatstva usred duhovne pustinje ovoga svijeta. On pred našu savjest postavlja pitanje: nismo li previše u svijetu a prema-lo u Bogu?

Na sličan način poučava nas i sv. Augustin:

*Ma koliko dugo ovdje živjeli, ma koliko ovdje napredovali, nitko neka ne kaže: dovoljno mi je, pravedan sam. Tko bi tako govorio, ostao bi na putu i ne bi stigao do cilja (usp. *Theologia spiritualis*, str. 1009-1010).*

U tim poukama crkvenih otaca prepoznajemo jeku sv. Pavla koji za sebe kaže:

*Braćo, ja nipošto ne smatram da sam već dohvatio. Jedno samo: što je za mnom, zaboravljam, za onim što je pred mnom prežem, k cilju hitim, k nagradi višnjeg poziva Božjeg u Kristu Isusu (Fil 3, 14).*

Velika je napast pomisliti da smo dovoljno napredovali, da smo uložili dovoljno snage i truda na putu približavanja Bogu. Samo ako u tome nikada ne sustanemo jednom ćemo vidjeti plodove svojega nastojanja. Upirimo pogled svojega duha prema svome cilju, Isusu Kristu, jer jedino je u njemu punina našega savršenstva i našega spasenja. Promatrajući ga postat ćemo mu slični, jer će se njegova slika duboko utisnuti u naše srce i preoblikovati ga. Duboka spoznaja Krista neka bude naša jedina želja: samo ćemo tako napredovati na putu kršćanskog savršenstva.

U DUHU SVETOG OCA FRANJE

# BLAŽENA DJEVICICA MARIJA SIROMAŠNA

**S**veti je otac Franjo iznad svega ljubio sveto siromaštvo jer je želio da Bog bude njegovo jedino bogatstvo. Želio se svega odreći kako bi sve mogao steći od Boga. Znao je da se ne može duhovno obogatiti onaj tko teži za bogatstvima ovoga svijeta. Ne smijemo se bojati biti bogatima, ali se trebamo bogatiti u onim istinskim vrijednostima, u onome što zaista bogati dušu i ostaje za vječnost.

Pozivajući se na sv. Franju, Alekса Benigar je, tumačeći novacima pojam *uzvišenog franjevačkog siromaštva*, govorio kako nas ono udaljuje od svijeta i približava nebeskom kraljevstvu, čini nas siromašnima u zemaljskim stvarima a uzvisuje u krepostima. Također ističe kako je siromaštvo majka svih kreposti jer se iz nje dalje razvija ljudav Božja, nada u Božju providnost, poniznost, umjerenost, uzdržljivost, poslušnost, ljudav prema bližnjemu, strpljivost... (usp. *Spisi Alekse Benigara*, 61A, str. 86.-87.)

Poseban razlog zbog kojega je sv. Franjo ljubio siromaštvo jest i taj što je želio naslijedovati Isusa Krista, koji je radi nas postao siromašan, i njegovu siromašnu Majku, Blaženu Djevicu Mariju. Otajstvo Isusovog siromaštva usko je povezano sa siromaštvom nje-

gove Majke. Naime, sveti Franjo ova-ko piše za Isusa:

*Premda bijaše bogat nada sve, on je sam htio s preblaženom Djevicom, majkom svojom, izabrati siromaštvo na ovome svijetu (Drugo pismo vjernici-ima, u: Franjevački izvori, str. 138).*

Te riječi svetoga Franje nadahnuće su himnom iz poslanice Filipljanima (2, 6-11), koji je bio trajno nadahnuće i našem sluzi Božjem. O otajstvu Isu-sova (i Marijina!) lišenja ili *kenoze* često je razmatrao, mnogo je puta vodio duhovne vježbe tumačeći to otajstvo. Kao plod tih razmatranja i duhovnih vježbi nastala je i njegova knjiga *Mudrost križa, franjevačke duhovne vježbe*, Brat Franjo, Zagreb, 1994. U svo- me dnevniku 1957. g. napisao je:

*Moja je životna zadaća kao franjevca: siromašna Krista, koji je samo-ga sebe ispraznio, prikazati te njegovu zemaljsku egzistenciju u sebi produžiti.*

Sama misao na siromašnoga Isusa i njegovu siromašnu Majku u svetom se Franji pretvarala u razmatranje is-punjeno snažnim osjećajima:

*Dok je jednog dana sjedio pri ručku, jedan je brat spomenuo siromaštvo Blažene Djevice i neimaštinu Krista, njezina Sina. Smjesta je ustao od stola i bolno zajecao. Obliven suzama, na*



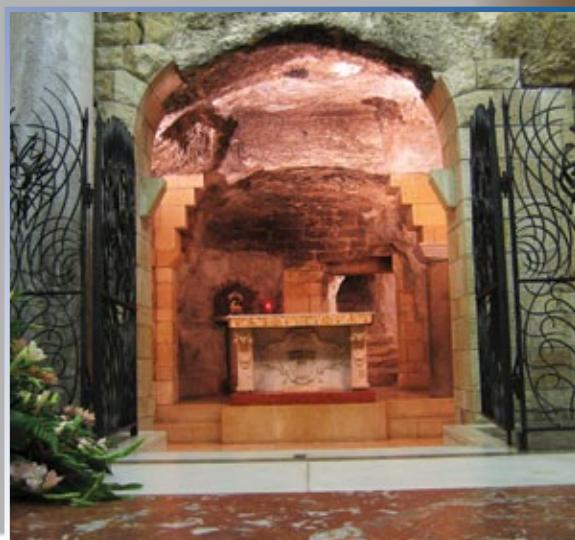
goloj je zemlji pojeo preostali komadić kruha. Zato je ovu krepot nазвао kraljevskom, jer ona na Kralju i Kraljici tako blistavo odsijeva (Toma Čelanski, Drugi životopis sv. Franje, u: *Franjevački izvori*, str. 796).

Nasljedujući svetog oca Franju, i sluga je Božji Aleksa Benigar na poseban način ljubio Majku Isusovu te je promatrao njezino siromaštvo u kojem je video put do stjecanja najvišeg bogatstva. Razmatrao je o njezinu siromaštву te je i drugima pomagao da znaju o njemu razmatrati. Zato je u svome djelu *Nazaretska Djevica - biblijska razmatranja* (Verbum, Split, 2002.) jedno poglavlje naslovio upravo *Siromašna Djevica* (str. 70-72). U njemu tumači u čemu se na izvanjski način vidjelo Marijino siromaštvo, da bi u sljedećem poglavljtu - *Ponizna Djevica* (str. 72-73) - ukazao na njezino unutarnje siromaštvo, tj. poniznost i siromaštvo duha.

O. Alekса ističe kako Marija potječe iz siromašnog kraja:

*Marijina domovina Galileja bila je u Kristovo doba prezren kraj jer je bio prilično pomiješan s poganskim stanovništvom. Njezin grad Nazaret bijaše tako neznatan da je Natanael pogrdno bio rekao: „Zar iz Nazareta može nešto dobro izaći?“* (*Nazaretska Djevica*, str. 70)

O. Alekса nastavlja kako je i obitelj iz koje potječe Nazaretska Djevica neznatna kao što je i kraj iz kojega potječe nepoznat i prezren. Njezin ekonomski standard je standard siromaha,



◊ Spilja Navještenja u Nazaretu

a to se može vidjeti po tome što je njezin prinos za otkupninu djeteta Isusa u hramu, prema propisu Mojsijeva zakona, bio par grlica, prinos siromašnih roditelja. Također, njezino siromaštvo vidi se i u činjenici da za Svetu obitelj nije bilo mjesta u skloništu u Betlehemu, nego su se morali smjestiti u špiljsku staju, a kolijevka novorođenčetu bila su životinjske jasle.

Naš sluga Božji uči nas da Marijino »posvećeno djevičanstvo ima svoj korijen u dubokoj poniznosti. Takvim se djevičanstvom izložila preziru, sramoti i pogrdama što su ih doživljavale nerotkinje. Ona se u poniznoj vjeri predala Bogu« (*Nazaretska Djevica*, str. 73).

Neka nam Nazaretska Djevica pomogne da budemo ponizni i siromašni duhom te da na taj način nasljeđujemo nju i njezina božanskoga Sina.



# POTREBA MOLITVE

**S**v. Bonaventura molitvu prispolobljuje kablu kojim se voda izvlači iz bunara. Naziva je »crpkom božanske milosti«.

Molitva je nužna prije svega zato da uzmogne svladavati napasti. Iz izvora svete vjere znamo da kršćanin nije moralno sposoban da se vlastitim silama dugo vremena odupire svim napastima. Sveti pismo nas isto tako uči da nam je za to potrebna djelatna milost.

Molitva nam je nužna da mognemo steći pojedine kreposti. Bog je pravedan i zato daje savršeno dobro samo onima koji ga žele, smiluje se samo onima koji spoznaju svoju bijedu.

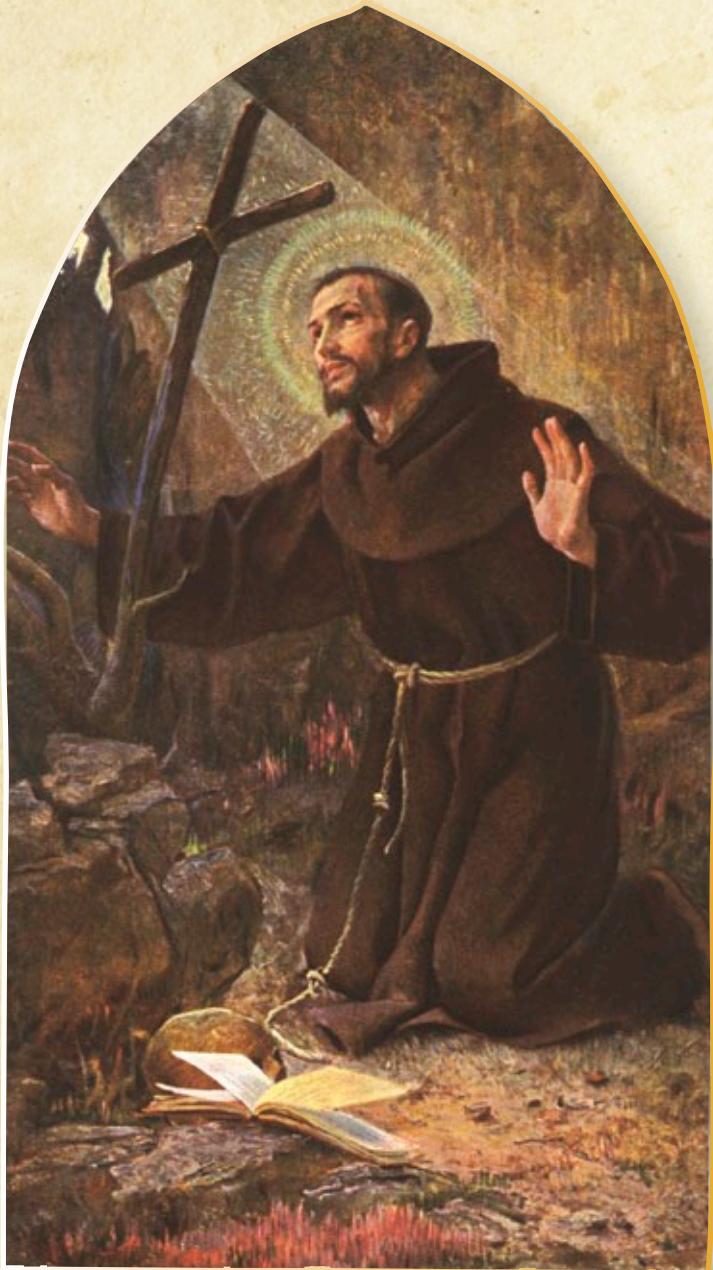
Molitva pripravlja dušu da primi Božje darove, jer dok molimo tražimo Božju pomoć, priznajemo vlastitu nemoć i zahvaljujemo za primljeni dar. Bog hoće da ga molimo kako bi nam udijelio svoje darove. Stoga svi sveci preporučuju molitvu kao nužno sredstvo da bismo stekli krepst i da nam vježbanje u kreposti bude moguće, spontano i lako.

Molitva je nužna za ustrajnost u dobru. Ustrajnost je veliki Božji dar koji se ne može zaslužiti vlastitim dobrim djelima, nego se samo može izmoliti poniznom molitvom.

Molitva je nužna i zato da bi Bog od nas odvratio zlo, kako to uči sam naš Gospodin: »Izbavi nas od zla!«

Molitva dakle, odraslim kršćanima nije nužna samo zato što nam to Bog zapovijeda, nego je ona prijeko potrebna kao sredstvo da postignemo vječno spasenje. Gorljivost u molitvi je temelj i mjera naše savršenosti za kojom smo dužni težiti.

**Aleksa Benigar (Mudrost križa, str. 73-74)**



NA IZVORU FRANJEVAČKE TEOLOGIJE

# KRIST - UZOR KRŠĆANSKOG SAVRŠENSTVA

**S**luga Božji Aleksa Benigar u svojem udžbeniku *Theologia spirituialis* (str. 296-305) tumači nam kako postoji dvostruki uzor kršćanskog savršenstva. Prvotni je uzor Isus Krist, a drugotni su uzor sveci. Trebamo slijediti ne samo Krista nego i svece jer ih Crkva prepoznaje kao savršene kršćane. U svome tumačenju fra Aleksa Benigar na poseban se način poziva na franjevca sv. Bonaventuru, crkvenog naučitelja, citirajući različita njegova djela.

Tumačeći istinu da je Isus Krist prvotni uzor kršćanskog savršenstva, fra Aleksa razlikuje dva vida pod kojima Krista promatramo kao uzor.

Najprije, Krist nam je uzor *pod viderom vječnosti*: on je sjaj slave Očeve, odsjaj vječne svjetlosti, posve čisto ogledalo Božje veličine. Bog svoju ljubav izljeva na sva stvorenja, ali nijedno od njih nije sposobno prihvatići u punini njegovu ljubav i uzvratiti jednakom ljubavlju, osim Isusa Krista, Sina Božjega. Prema Kol 1, 15-18, nije Krist poradi Adama i njegova potomstva, već je Adam sa svim svojim potomcima poradi Krista. Krist je u Božjem planu prvi, jer uzor je uviјek prvi u umjetnikovoj duši a istom onda slijedi njegova umjetnička two-

revina. Apostol piše: »Koje predvidje, te i predodredi da budu suočeni slici Sina njegova, te da on bude prvenac među mnogom braćom« (usp. A. Benigar, *Mudrost križa*, Zagreb, 1994., str. 12-21). U tom se ogledalu Sina Božjega na besprijeckoran način pokazuje savršenstvo svega stvorenja.

*Pod vremenitim vidom*, Krist nam je uzor kao Utjelovljena riječ. Postavši čovjekom, on je sjaj, uzor i ogledalo svih milosti, kreposti i zasluga onih koji sačinjavaju vojujuću Crkvu. On je poučavao ne toliko svojim riječima koliko svojim djelima. Privlači nas da ga spoznamo, ali ta se spoznaja ne odnosi samo na djelatnost uma (znanje) nego i na djelatnost volje koja proizlazi iz čistoga srca. Čisto srce pretpostavlja poučljivost koja smjerno prihvaca pouku Učitelja koji poučava u skrovitosti (*Mudrost križa*, str. 15).

Krist je došao na svijet da bi nam dao svoj primjer za nasljedovanje a vjernici ga naslijeduju na različite načine, u skladu s različitim primljениm darovima. Iako svatko na svoj način sudjeluje u Kristovu savršenstvu, ni u kome od ljudi ne odsijeva punina savršenstva Kristova, nego ju svatko postiže u vlastitoj mjeri i na način koji je upravo njemu namijenio



Gospodin. O tome svjedoči i franjevac David iz Augsburga:

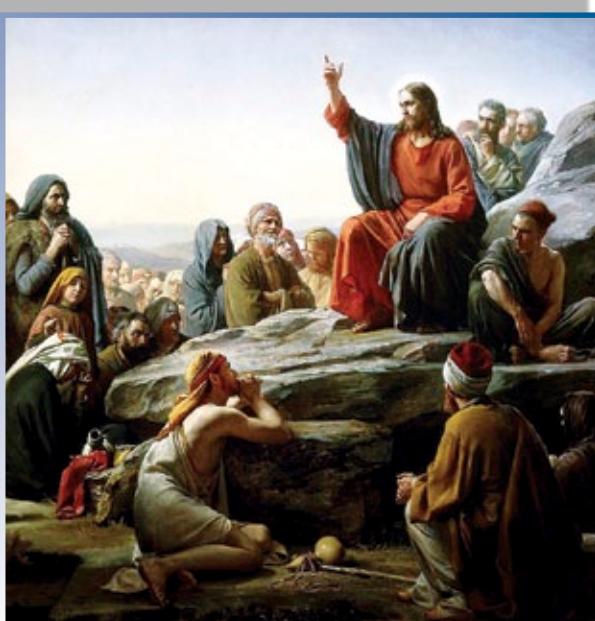
*Prebivalište je život Isusa Krista i način njegova postupanja. Njega nitko u ovome životu ne može potpuno naslijedovati, jer on duha svetosti i mudrosti nije primio na mjeru nego svu puninu od koje svi mi primisimo, ali svatko na drugačiji način, po mjeri dara Kristova: ovaj ovako, onaj onako. Jedan ga nasljeđuje u jednome, drugi u drugome, dok svi u domovini ne prispijemo do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove, kada će u nebeskoj kući svatko biti smješten po svojim zaslugama i trudu kojim je ovdje naslijedovao život Isusa Krista (De exterioris et interioris hominis compositione knj. 2, pogl. 3).*

Kristu se trebamo suočiti izgrađujući u sebi njegove kreposti, poput njega potpuno odbacujući zlo, umnažajući dobro i podnoseći protivštine. On nam je na uzvišen način očitovao svoj primjer: kako ništa ne bismo drugačije činili nego što je on činio, kako ne bismo drugačije živjeli nego što je on živio, kako ne bismo drugačije trpjeli nego što je on trpio, kako ne bismo drugačije hodili nego što je on hodio.

Gdje nalazimo savršeno naslijedovanje

Krista, ondje nalazimo svetost. U mučenicima prepoznajemo kršćansko savršenstvo jer su slijedili Krista, koji je Glava svih mučenika. I serafski otac Franjo bio je savršen jer ga je riječ Kristova privukla kako bi ga naslijedovao. Bog se čak udostojao staviti „pečat” na to vjerodostojno naslijedovanje utisnuvši mu u tijelo znakove Kristovih rana.

Nije savršenstvo svakoga sveca na takav način od Boga potvrđeno, ali su ipak svi oni umom, srcem, osjećajima i voljom Kristu bili suočeni. Svaki mu je bio suočen na svoj način, u skladu s vlastitim karakterom i primljrenom milošću. Tražimo i mi Krista, naslijedujmo ga u njegovoj sjedinjenosti s Ocem, ali i u njegovoj požrtvovnoj ljubavi za prijatelje i neprijatelje.



◊ Carl Heinrich Bloch, Govor na gori



U FRANJEVAČKOM REDU

# BLAŽENI SALVATOR LILLI

**F**ra Alekса kao franjevac ima zaledničke crte duhovnosti i apostolskog života s mnogim članovima Franjevačkog reda kroz njegovih više od 800 godina. Želimo upoznati franjevačke svece da bismo si približili duhovno ozračje u kojem je živio. Kao izvorom služimo se djelom: „*Fratii Minori Santi e Beati, Postulazione generale OFM, Roma, 2009*“.

Blaženi Salvator rođio se 1853. g. u mjestu Cappadocia u talijanskoj pokrajini Abruzzo od pobožnih roditelja Vincenza i Nunziate. Dana 24. srpnja 1870. u samostanu Nazzano u Rimu obukao je redovničko odjelo zadržavši svoje krsno ime.

Osobito je volio samostanski mir, no državni su zakoni 1872. g. prislili redovnike u talijanskoj pokrajini Lazio da napuste samostane. Zbog toga je Salvator prihvatio prijedlog da otide u Svetu zemlju. Završivši studij teologije, zaređen je za svećenika u Jeruzalemu 1878. g. Nakon dvije godine služenja u Crkvi Presvetog Spasitelja i Bazilici Svetoga groba, dobio je nalog poglavara da se uputi u misijsku postaju u mjestu Maraš u Maloj Armeniji (danас

na istoku Turske), u kojoj su franjevcii boravili od 1858. g.

U Marašu je fra Salvator naučio arapski, turski i armenski jezik kako bi se uspješnije mogao posvetiti pastoralnoj službi. Bio je otvoren prema svima - i katolicima, i pravoslavnima, i muslimanima. Svima je prilazio s osmijehom a osobito bolesnicima i siromasima. Njegova nadahnuta pastirska riječ doveala je do snažnog buđenja vjere među katolicima toga mjesta. Kapela i isповјedaonica franjevačkog hospicija bili su uvek puni. Kako bi okupio na jednom mjestu raspršene obitelji i kako bi one

bile bolje zaštićene, pobrinuo se da bude kupljeno veliko zemljишte na kojem će moći dobiti posao oni koji ga nisu imali. Neumorno se posvećivao i poučavanju mlađih. Župljeni su se osjećali privučenima primjerom njegove pobožnosti i velikodušnosti. Uz mnoge žrtve i neugodnosti za njih je podigao novu i lijepu crkvu.

Za epidemije kolere 1890. g., kroz 40 dana obilazio je bolesnike ne obazirući se na zarazu. Pomagao im je i duhovno i materijalno, djelujući u istimah kao svećenik i kao liječnik. Poha-

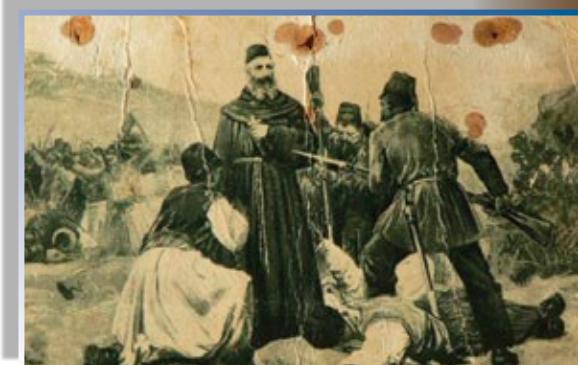


đao je i mnoge koje su, zbog njihove bolesti, bile napustile i njihove obitelji.

G. 1894. imenovan je župnikom i poglavarom u franjevačkom hospiciju u mjestu Mugjuk-Deresi, istočno od Maraša. Tada su se ondje već događali politički prevrati te su ga braća franjevci iz drugih misijskih postaja pozivali da se skloni kod njih. On je odgovarao: »Ne mogu napustiti svoje ovce. Radije ću umrijeti s njima, ako to bude potrebno.«

Dana 25. listopada 1895. započeo je masakr kršćana u Marašu i okolici. Stanovnici su bili zlostavljeni i ubijani. Crkve i kapele bile su uništavane, svećenici izlagani poruzi i besramnom vrijeđanju. Dana 19. studenoga 1895. vojnici su došli i do mjesta Mugjuk-Deresi. Fra Salvator im je ljubazno pošao ususret nadajući se da će im ublažiti ljutnju. Međutim, njihov zapovjednik mu je odmah stavio na izbor: zanjekati Krista ili umrijeti. Zbog odlučnog odgovora fra Salvator je pogoden bajunetom u nogu i tako je ostavljen u bolovima.

Dana 21. studenog, vezan konom pom zajedno s drugim kršćanima, pješice je vođen na mjesto mučeništva. Unatoč snažnim bolovima u nozi tražio je pomoć u molitvi i nastavljaо hrabriti u vjeri svoje sudru-



gove u nevolji. Kad su stigli u mjesto Gheudjek vojni zapovjednik počeo ga je obećanjima mamiti da prihvati islam. Nakon odlučnog odbijanja od strane njega i svih sudrugova, vojnik je počeo prijetiti ali ni to nije dalo učinka jer su zarobljenici ostali postojani u svojoj odluci. Na koncu su vojnici na te hrabre svjedočke vjere nasrnuli bajunetama i ubijali ih, počevši od fra Salvatora. On je hrabrio sudrogove: »Djeco moja, preporučimo se Kristu.« Rasrđeni vojnici, vidjevši da je fra Salvator još uvijek živ, polili su ga benzinom i zapalili, a tako su potom učinili i s njegovim drugovima. Njegove su posljednje riječi bile: »Bože moj, preporučam ti se.«

Ivan Pavao II. je 3. listopada 1982. proglašio blaženim fra Salvatora Lilliјa zajedno s drugim Kristovim svjedocima u Maloj Armeniji.

Moral misionara koji su sada ovdje, hvala Božjoj milosti, takav je da možemo s pouzdanjem ići u novu godinu. Imade već i mučenika. Pa što je bolje negoli dati svoj život za Crkvu, koja je otajstveno tijelo Kristovo? Ne znam da li će mi ta sreća pasti u dio. Ako čujete da se to dogodilo dajte zapjevati *Te Deum*.

Aleksa Benigar, *Pismo fra Nikoli Skupnjaku, Hankow (Kina), 6. siječnja 1952.*



# BLAŽENA DJEVICA MARIJA - PUNA MILOSTI



fra Zoran Bibić

**U**pismima fra Alekse Benigara ne nalazimo tragove izrazite pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji, iako su ona puna poticaja na molitvu. Ipak, njegova pisana duhovna i teološka djela potvrđuju da je jako dobro poznavao baštinu franjevačke teološko-duhovne škole s obzirom na Marijino izabranje u povijesti spasenja te pokazuju da je bio njezin istinski štovatelj.

U svome djelu *Mudrost križa* fra Alekса tvrdi da je Djevica Marija prva do Isusa Krista u duhovnosti, stupnju savršenstva i ulozi u djelu Otkupljenja:

*Sva su stvorenja u svemiru, poput planeta oko sunca, raspoređena oko utjelovljene Riječi Božje od koje primaju svoju opstojnost, svjetlo, toplinu, duhovnost. Stupanj njihova savršenstva ovisi o mjestu što ga zauzimaju s obzirom na Utjelovljenu Riječ, na njezinu sveopće prvenstvo, na njezino posredovanje i djelo otkupljenja. Marija je prva između svih stvorenja, najljepše i najsavršenije stvorenje, puna milo-*

*sti. U njoj se nalazi sva punina milosti i svakog dobra (Mudrost križa, 27. pogl., str. 223).*

Najznačajnije Aleksine misli o Mariji nalazimo u njegovom djelu *Theologia spiritualis*. U drugom odsjeku prvog dijela on razmatra o jedinstvenom i povlaštenom protezanju božanskoga života na Blaženu Djevicu Mariju, o njezinom bezgrešnom začeću i sveopćem posredništvu. Svoje razmišljanje zaključuje tvrdnjom u kojoj je sadržana sva ljepota i dubina nauka Katoličke Crkve o Blaženoj Djevici Mariji:

*Slijedi napokon da je Bezgrješno Srce Marijino blistalo najvišom svestošću od koje se veća ne može ni zamisliti.*

Ta izjava za Benigara nije tek puka fraza, nego završna točka jednog dugog promišljanja o Marijinom izabranju. U franjevačkoj teologiji prevladava nauk o *Kristovoj apsolutnoj predestinaciji*, tj. učenje kako je utjelovljenje Sina Božjega središnji i najveći događaj povijesti spasenja, *summum opus Dei*, najviše Božje djelo koje upravo zbog svoje veličine nije moglo biti uvjetovano nikakvim grijehom. Drugim riječima, prema franjevačkoj teološkoj školi, Krist bi se utjelovio i da grijeha nije bilo. U taj plan na sasvim poseban način ulazi Blažena Djevica Mari-



ja, koja je prema Benigaru, *jednom te istom odlukom i neovisno o predviđenom grijehu određena kao Majka Riječi i zato na jedinstven način sudio-nica božanskog života, Kraljica svijeta i svega stvorenja.*

U svjetlu franjevačke skotističke teologije Benigar dalje razvija misao o Mariji kao sveopćoj posrednici svih milosti, odnosno tvrdi da je Marija *drugotna glava svega Kristova mističnog tijela*. To znači da ona od Isusa Krista prima posebnu povlasticu dijeliti sve milosti koje onda „poput rijeke“ izljeva na trpeću, pobjedničku i vojujuću Crkvu. Benigar je vjerni tumač katoličke tradicije kada tvrdi da Marijino sveopće posredništvo ne proizlazi iz toga što njezin Sin ne bi mogao sâm dijeliti milosti zbog nedostatka sredstava za tako uzvišenu svrhu ili zbog čega drugoga, nego iz *pre-obilne sinovske ljubavi Krista koji je htio da zajedno sa svojim utjecajem i predostojnja Majka isto tako utječe milošću na udove mističnog Tijela kako bi je počastio dostojanstvom glave da bude plemenita sudio-nica po milosti i kreposti koja proizlazi od njega kao prvojne glave.*

Drugim riječima, kao što je bila tjesna majka Isusa Krista, jer mu je u svome krilu dala ljudsku narav, tako u svome mističnom krilu, tj. u svome Bezgrješnom Srcu, Marija sudjeluje u rađanju na milosni život svih udova Kristova mističnog Tijela, Crkve. Marijino mistično materinstvo proizlazi iz njezina božanskog materinstva te je



zato s punim pravom možemo nazivati Posrednicom svih milosti, Kraljicom svijeta i svega stvorenja.

S ovim naučavanjem fra Aleksa Benigar uvodi nas u prosvijetljenu i učenu marijansku pobožnost i duhovnost. Marija je doista *Majka Milosti*, kako je štujemo na našem Trsatu, jer je od svoga Sina primila posebnu povlasticu da svaka milost namijenjena ljudima prolazi putem njezina Bezgrješnog Srca.

Franjevcu su od početka gajili posebnu pobožnost prema Mariji i dali veliki doprinos u razvoju dogme o njezinu Bezgrješnom Začeću. Fra Aleksa je svojim naučavanjem predstavnik te franjevačke duhovne baštine i primjer svima kako njegovati zdravu i prosvjetljenu marijansku duhovnost.



# MISIJSKI ŽAR SLUGE

**Homilija p. Božidara Nagya, SJ  
održana 7. studenoga 2016. u  
crkvi sv. Franje u Zagrebu**

*Mnogopoštovani Oče Provincijale,  
poštovani oci i braćo franjevci,  
draža braćo svećenici,  
dragi vjernici i štovatelji sluge  
Božjega patri Alekse Benigara!*

**V**eć nas je sve manje na ovoj zemlji koji smo imali sreću, čast i milost poznavati i susretati se s još jednim našim svetim redovnikom i, kako se nadamo, budućim hrvatskim blaženikom, o. Aleksom Benigarom. Među njima sam evo i ja koji sam upoznao p. Benigara još 1966. godine kao student teologije u Rimu. Moj prvi kontakt s njime bio je povezan s izradom njegove velike biografije o bl. Kardinalu Alojziju Stepincu. Kako smo u to vrijeme još živjeli u komunističkom režimu nosio sam mu od moga provincijala o. Ivana Kukule neke povjerljive informacije o bl. Kardinalu koje se tada nisu mogle pismeno slati nego samo usmeno prenositi, a čiji je životopis p. Aleksa počeo pripremati. Bio je to moj prvi i karakterističan susret kojega se i danas živo sjećam. Imao je tada već 73 godine ali je zračio jednom srdačnošću, ljubaznošću i naravno produhovljenošću koja je iz njega upravo

isijavala i karakterizirala cijelu njegovu osobnost.

Drugi moj susret s njime zbio se također u Rimu kad sam ga ponovno posjetio nakon tri godine, ali ovaj puta zbog drugog razloga. Opet je bio u pitanju jedan naš Božji čovjek za kojega se tada već vodio postupak za beatifikaciju. Radilo se o bl. Ivanu Merzu. Pater Benigar ga je osobno poznavao pa kako sam već u to vrijeme prikupljao svjedočanstva i uspomene o bl. Ivanu kod njegovih suvremenika, zamolio sam i p. Benigara da mi ispriča svoja sjećanja o njemu. On je upoznao bl. Ivana ovdje u ovoj franjevačkoj crkvi u kojoj se sada nalazimo, a kamo je bl. Merz češće zalazio na molitvu časoslova s redovnicima. Ta su sjećanja p. Benigara objavljena u trećoj biografiji bl. Merza iz 1971. g.<sup>1</sup> Evo što kaže p. Aleksa:

»Bio je to Božić [1927.], neposredno prije njegove smrti. Kako je češće k nama zalazio na moljenje časoslova, Merz je došao i za polnočku te godine. Pjevalo je zajedno s nama redovnicima Božićni matutin. Bilo je tada sve na latinskom, pa smo i na polnočki pjevali latinski. Kasnije su nam zbog toga privozarali u štampi. Ali je Merz u *Katoličkom listu* napisao tada jedan članak [pod naslovom *Božićno bogoslužje kod o. franjevaca*] u našu obranu kao i u

<sup>1</sup> Božidar Nagy, *Borac s bijelih planina*, Zagreb, FTI 1971., str. 229.

# BOŽJEGA

obranu latinske liturgije jer je bio njezin veliki ljubitelj.« Tako p. Benigar o bl. I. Merzu.

Moj treći i najznačajniji kontakt s p. Benigarom bio je već pod kraj njegova života, nekoliko godina prije smrti. Unatoč svojoj visokoj dobi on je još uvijek bio aktivan. Bilo je to 1984. Tadašnje komunističke dnevne novine *Vjesnik* podvrgnule su velikoj kritici i napadima životopis kard. Alojzija Stepinca što ga je napisao p. Benigar i objavio ga u Rimu 1974. god., i koji se polagano i potajno sve više širio po Hrvatskoj. *Vjesnik* je napadao njegova autora, ali oštrica kritike bila je, naravno, usmjerena u prvom redu na samoga Kardinala i u tim napadima ponavljaše se već dobro poznate laži i neistine o našem Kardinalu. Kako sam tada vršio službu urednika Hrvatskog programa Radio Vatikana odmah sam bio obavijestio i ujedno pozvao p. Benigara da ako želi, može preko valova Radio Vatikana odgovoriti na te neistine, nepravedne napade i objede. On je to rado prihvatio pa smo tako u tri emisije 22., 24. i 26. lipnja 1984. g. u nastavcima donijeli njegov odgovor u obliku intervjuja. Nakon toga interventa kojega je p. Benigar bio veoma dobro i argumentirano pripremio, te raskrinkao njihove neistine i podmetnja, režimski novinari nisu se više usuđili dirati u Kardinalov životopis, niti



u njegova autora. Taj intervju je, Bogu hvala, sačuvan i tako imamo snimljen i živi glas o. Benigara iz toga vremena.

Kasnije nisam imao više prigodu s njime kontaktirati, ali mi je bilo posebno dragو da sam mogao biti nazоčан na otvorenju njegova postupka za beatifikaciju na Rimskom Vikarijatu 2006. god. pa od tada postupno pratim i njegov službeni uspon prema oltaru.

Ovo su do sada bile samo moje osobne uspomene na p. Benigara i na susrete s njime kao jednog od živućih svjedoka koji su ga imali sreću poznavati.

A sada, na ovaj njegov godišnji spomen dan, prijeđimo na ono glavno iz života p. Benigara: to je njegova svetost koju naravno ne možemo svu prikazati u ovako kratkom izlaganju, ali čemo se zaustaviti na samo jednom vidu.

Ono što se mene posebno doima iz njegova života i što je najzanimljivije ne samo meni, nego vjerujem i tolikima koji su upoznati s tijekom njegova životnoga puta, jest njegov misionarski rad u Kini od 1929. g. do 1954. Dva deset i pet godina provedenih u tom dalekom i stranom svijetu u drugoj





kulturi, bez povratka u domovinu, te prolazeći kroz razne teškoće jest pravi heroizam gdje njegova svetost dolazi najviše do izražaja.

Sa zanimanjem čitamo ove stranice njegove biografije kao i njegova pisma poglavarima, rodbini i prijateljima, te spise nastale u to vrijeme njegova misionarskog rada i boravka u Kini. Sve je puno dinamike, opisa raznih poteškoća s kojima se susretao, ali i njegova potpuna predanja u Volju Božju. Zadivljuje njegovo nastojanje da potpuno ispuni Volju Božju unatoč raznim teškim situacijama u kojima se nalažio, posebice posljednjih godina kada su komunisti već nadirali i zauzimali pojedine dijelove Kine nanoseći velike patnje i trpljenja Crkvi i kršćanima. Dramatični su opisi tih događaja koje čitamo u pismima p. Benigara.

No vratimo se časak na početke njegova misijskog zvanja koje je osjetio još kao srednjoškolac u gimnaziji u Varaždinu kad mu je bilo 15 godina. Taj misijski poziv koji je tada osjećao bio je odmah vezan uz Kinu. Otkrio je to svome duhovniku, ali je duhovnik to odmah otklonio kao nerealno. P. Benigar bio je zaređen za svećenika 1915. god. na spomendan sv. Pa-

vla koji se tada u kalendaru slavio 30. lipnja. Sv. Pavao bio je p. Aleksi veliki uzor kao misionar, i na njemu se nadahnjivao i želio poput njega ići *ad gentes*, k narodima navještati Radosnu vijest. Odmah, tri tjedna nakon ređenja upućuje pater svojim poglavarima molbu da mu dopuste poći u misiji u Kinu. Međutim od njegove molbe nije bilo ništa. Jedan od razloga bilo je njegovo krhko zdravlje, a često je i pobolijevao. Nije bio niti neke jače tjelesne građe. Tko ga je video, kao što sam ga osobno često viđao, istina već u starosti, a takav je bio i u mladosti što se vidi po fotografijama, bio je mršav, asketski lik, čovjek bi pomislio da bi ga malo jači vjetar mogao otpuhnuti ili oboriti. (A ipak je doživio 96 godina! – još jedno čudo u njegovu životu!)

Dakle, pater Aleksa bio je određen nakon ređenja za različite službe u provinciji, potom je bio poslan u Rim na studij, koji je opet morao prekinuti zbog bolesti i iscrpljenosti itd. Nastavlja dalje razne službe u proviniciji, bio je tajnik i suradnik provincijala o. Vendelina i uz to magister klerika, savjetnik, samostanski penitencijar, bibliotekar i organist. Godine 1925. on je i neko vri-



jeme gvardijan i još instruktor gregorijanskog pjevanja.

No iskra misijskog žara u njemu ne prestan tinja i ne da mu mira. Stalno se moli za ostvarenje svoga misijskog zvanja. Kroz sve te godine suslijedno je molio tri provincijala da ga puste u misije, ali oni su drugačije mislili: »Uvijek je bio izgovor da nisam jakog zdravљa“ piše u jednom svome pismu svojima. Konačno mu se želja ostvarila. Napon kon, 1928., kad se već pomirio sa sudbinom da neće vidjeti misiju, primio je vijest o svom poslanju u Kinu. Javljujući bratu Vlatku »vrlo važnu vijest« ovako se izražava: »Ispunila se davna želja pa vidim da mi te želje nije nitko stavio u dušu doli Gospodin Bog koji ih, eto, sada k svrsi vodi.«

Dana 31. listopada 1929., na vigiliju Svih Svetih, o. Aleksa stiže u Shanghaj, a 8. studenoga na odredišno mjesto u Hankow koje mu je bilo dodijeljeno kao misijsko središte djelovanja. Osjeća se sretan što je konačno stigao na cilj svojih sanja i želja te se zauzeto prihvaća posla, ne štedeći ni vrijeme ni trud. Želio je, međutim, biti »terenski misionar«, ići po selima, propovijedati evanđelje, obraćati i provoditi pogane Kristu; ali su mu međutim dodijelili službu profesora i odgojitelja bogoslova i redovničkog podmlatka. Ispočetka mu je to bilo teško, no prihvatio je to kao izraz Božje Volje.

Međutim društvena i politička situacija postajala je sve teža. Tako piše o. Vendelinu 19. IX. 1930.: »Već od Uskrsa ovamo kruže oko Hankowa

boljševičke kineske čete. Sad ugrabe jednog, sad drugog misionara..... Živim u nadi da će doći dan kad ću i ja moći obilaziti sela učeći i obraćajući pogane jer je život uz knjigu za me pretežak, iako ga vrlo volim...“ U međuvremenu je došao do nutarnjeg uvjerenja da je i odgoj svećenika i redovnika također jedna velika i teška misija i da je upravo to njegovo istinsko zvanje na koje ga je Bog u Kini pozvao i koje on ispunja s istinskom radošću, uza svu želju da radi za pogane do kojih ne može doći. Poučavati, odgajati i formirati buduće misionare za Božju objavu je uzvišen posao. Tako u okviru svoje službe profesora piše priručnik duhovnog bogoslovљa za sjemenište, liturgijski priručnik *Liturgia Romana* u dva sveska i nastavlja drugi o asceticici.

U drugoj polovici četrdesetih godina Crkva se u Kini nalazi u najtežim okolnostima. Sva je sjeverna regija već u rukama komunista. Godine 1948. i 1949. klerici se sele u Hong Kong. Ostaje samo mala zajednica s o. Aleksem kao magistrom.

Između 1949. i 1954. p. Aleksa vodi dnevnik o istjerivanju misionara i kratko bilježi golemo trpljenje klera, redovnika, redovnicica i vjernika. Posvuda zapljene i nasilja, prijevare i prijetnje javnim procesima. Među njegovim bivšim klericima već ima pravih mučenika, a on ostaje na brisanom prostoru, posve izručen Providnosti.

Dok Crkva proživiljava svoj Veliki petak i dobar dio biskupa i misionara





◊ Alekса s franjevačkim novacima u Kini 1954. g.

je u zatvoru, i on, u zajedništvu sa svim kineskim katolicima živi misterij Isusove muke. I što je situacija pogibeljnija, misao na mučeništvo mu je stalno prisutna i poželjna i spreman je na nj ako to Bog od njega zatraži.

Dana 28. siječnja 1954. istjeran je iz Kine kao posljednji inozemni misionar iz Hankowske nadbiskupije nakon što je nekoliko dana proboravio u zatvoru. I tako nakon 25 godina apostolata u sjemeništu i u samostanu o. Alekса je prisiljen napustiti polje svoga misijskog rada. Želio je umrijeti i kao mučenik, ali ga Gospodin čeka s novom misijom. Zasada ne zna što će biti s njim. Dolazi u Hong Kong bolestan i izmučen, misleći stalno na one koje je ostavio u Hankowu. Još jednom prikazuje svoj život za kinesku braću koja su izložena najvećim nevoljama. Trpi radi Crkve Kristove, ali u njemu je velik mir i prepuštenost Božjoj Volji.

Na svom povratku u Europu, s lađe *Victoria*, piše svojima: »Srce moje je još uvijek u Kini i krvari pri pomisli u kakvim sam okolnostima i pogibeljima

ostavio naš kler i kršćane. No, uviđam da je tako sveta volja Božja. Ispuniti je, naš je zemaljski cilj, valja vršiti ono što Bog hoće. Prikazao sam život svoj dobrome Bogu za moje ovčice među vukovima. Primi li Bog to moje prikazanje, bit će sretan.« Koncem mjeseca ožujka 1954. o. Alekса dolazi u Rim gdje ga čeka drugo, veliko polje rada punih 35 godina sve do njegove srećačke smrti.

I na kraju, gledajući čisto ovozemaljskim očima možemo reći da je p. Benigar u izvjesnom smislu rekorder. Među svim našim blaženicima, svećima i onim kandidatima za koje se vodi postupak o. Benigar je najstariji sa svojih 96 godina koje mu je Bog dao da proživi na zemlji. Sve je druge nadvisio po dužini svoga životnog vijeka premda bi to jedva tko očekivao promatrajući ga tijekom njegova života onako mršavog, asketskog, često boležljivog. Međutim, ono što ga čini pravim rekorderom jest njegova svetost, točnije njegova marljiva, ustrajna, tiha i savjesna suradnja s Božjom milošću po kojoj je postigao kršćansku savršenost. Kod o. Alekse to posebno dolazi do izražaja jer nam je kroz svoj dugi život ostavio brojna svjedočanstva o svome svakodnevnom nastojanju i naporu da sveto živi. I zato mu je Gospodin zasigurno udijelio veliku milost i pozvao ga k sebi upravo na sam blagdan Sviх Svetih proročki navješćujući sammim danom njegove smrti gdje mu je mjesto na nebu, ali i ovdje na zemlji: među Božjim svećima. Amen.



## Molitva za beatifikaciju sluge Božjega Alekse Benigara

Bože, Oče naš!  
Sluga tvoj Alekса Benigar  
gorio je misijskim žarom  
za proširenje tvojega kraljevstva  
i bio je prosvjetljeni učitelj  
duhovnog života.  
Udostoj se proslaviti ga  
sjajem svetosti.  
A nama daj da slijedimo  
poticaje tvojega Duha  
te - po njegovim poukama,  
primjeru i zagovoru -  
svaki u svome pozivu  
zauzeto radimo  
za mir i dobro svih ljudi.  
Po Kristu Gospodinu našem.  
Amen.



Tko po zagovoru Sluge Božjega  
u duhovnim ili tjelesnim potrebama  
zadobije koju milost,  
neka javi na adresu:

Vicepostulatura sluge Božjega Alekse Benigara  
HR -10 000 ZAGREB, Kaptol 9.  
Tel. 00385 (1) 4814 172  
ili 091 5842 747.

E-mail: postulatura-benigar@ofm.hr



NAKLADNIK:

Vicepostulatura sl. B. Alekse Benigara  
HR - 10 000 ZAGREB, Kaptol 9

BROJ UREDILI:

Fra Ratko Radišić, vicepostulator  
i Danijel Lončar



